

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-E.1126907
Konu : Soru Önergesi (7/26731)

14.04.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-639458 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK'e ait 7/26731 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (7/26731) (3 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'E AİT 7/26731 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

703 sayılı KHK 69 ıncı Maddesiyle yeniden düzenlenen 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun'un 26 ıncı Maddesi gereği, sulama tesislerinin işletmeleri için ihtiyar olunan bircümle masrafların, faydalananlar tarafından ödenmesi gerekmektedir. Yasa koyucu 6200 sayılı yasada yer verdiği bu hükümle; hiçbir istisnası olmayan bir genel düzenleme amacını gütmüştür.

Sulama Birlikleri de kaynaktan tarla başına kadar suyun iletilmesi ve dağıtılması için yapılan tüm masrafları su kullanım hizmet bedeli geliri ile karşılamaktadır. Temel gelirleri, su kullanıcılarından tahsil ettikleri su kullanım hizmet bedelleridir. Sulama Birlikleri, 6172 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabi ayrı tüzel kişilikleri bulunan kuruluşlar olup, Devletten herhangi bir mali kaynak aktarılmamaktadır. Bu sebeple, Sulama Birliği kaynaktan tarla başına kadar suyun iletilmesi ve dağıtılması için yapılan tüm masrafları su kullanım hizmet bedeli geliri ile karşılar, kar maksadı güdemez.

Bu bağlamda, 6172 sayılı Kanun'un 2 ıncı Maddesi 1inci Fıkra (j) Bendi ile 9 uncu Maddesi 3 üncü Fıkra, (c) bendinde de belirtildiği üzere, Sulama Birlikleri gerçek maliyetleri karşılayabilecek bir su kullanım hizmet bedeli tarifesi hazırlamak, yılı bütçe taslağı ile birlikte sorumluluk sahasında bulunduğu Bölge Müdürünün Onay'ına sunmak ve uygulamakla yükümlü olup, belirlenen bu su kullanım hizmet bedelleri, Bakan Onayı ile yürürlüğe giren eşik ücret tarifesindeki bedellerden daha düşük olamaz. Netice itibarıyla, Sulama Birliklerinin, gerçek maliyetlerini karşılayamayacak daha düşük bir su kullanım hizmet bedeli belirleme imkânı yoktur. Bir sulama tesisinin işletme, bakım, onarım ve yönetim maliyeti birçok faktöre göre değişebilmektedir. Bunların başlıcaları izleme ve değerlendirme çalışmalarından elde edilen neticelere göre aşağıda sıralanmıştır:

Sulama tesisinin klasik, kanaletli veya borulu sisteme göre inşa edilmesi, sulama tesisine suyun cazibeli, terfili veya YAS kuyuları ile sağlanması, terfili olması durumunda terfi merkezi sayısı, terfi yüksekliği vb. su iletim ve dağıtım kayıpları, uygulanan sulama yöntemi (vahşi, yüzeysel, basınçlı vb.), tesisten kaçak veya kontrolsüz su kullanım durumu, tesisin işletme yaşı ve kalan ekonomik ömrü, bakım ve onarım ihtiyacı, yenileme ihtiyacı ve sulama birliğinin imkânları, işletme, bakım ve onarım faaliyetlerinde kullanılan diğer girdi fiyatlarındaki artışlar (elektrik, asgari ücret, boru ve ekipmanlar vb.), projedeki planlama öngörülerinin gerçekleşme durumu, sulama sahasındaki bitki deseni, sulu tarım kültürü, geleneksel alışkanlıklar, çiftçinin işbirliği ve katılımı, sulama birliğinin kurumsal kapasitesi (teşkilat yapısı, personelin vasfı ve sayısı, araç ve iş makinası parkı durumu, araç veya iş makinası kiralama ihtiyacı), sulama sahasındaki toplulaştırma ve tarla içi geliştirme çalışmalarındaki durum ve ihtiyaç, sulama birliğinin borç stoku ve birliğin bu borcu ödeme kabiliyeti, mali yeterliliği ve etkinliği vb.

Bu faktörler hem doğrudan ayrı ayrı, hem de kendi aralarında da etkileşime girerek toplam maliyeti etkilemektedir. Sulama oranına bağlı olarak birim sulanan alana işletme ve bakım maliyeti de değişeceğinden aynı özelliklere sahip olsa dahi sulama oranı yüksek olan sulama sahasında birim sulanan alana düşen işletme ve bakım gideri düşeceğinden su kullanım hizmet bedeli daha düşük olarak belirlenebilmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sulama Birlikleri su kullanım hizmet bedeli ödeme takvimlerini belirlerken, görev sahasındaki bitkilerin hasat ve dolayısıyla çiftçinin ürününü sattığı, parasını elde ettiği dönemleri dikkate almakla birlikte, devraldıkları işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunu da kesintisiz ve sürdürülebilir şekilde yerine getirmek durumundadırlar.

Ancak, vergi, SGK primi, elektrik faturası gibi ödemelerin dönemleri, sulama birliklerinin tahsilat dönemlerine uymadığı zaman gecikme zammı, hizmetin kesintiye uğraması ve hatta haciz veya hesaplara bloke konulması gibi işlemlere maruz kalınmaktadır. Bu nedenle pompajlı sulamalarda su kullanım hizmet bedelleri çiftçilerden peşin olarak tahsil edilmektedir.

Sulama Birlikleri faaliyetlerini 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu çerçevesinde yerine getirmektedir. 28 Nisan 2018 tarih ve 30405 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 7139 sayılı Kanun'un 51 inci Maddesiyle 6172 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 1 inci 6 ıncı Fıkrasında; "Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarından, suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katı ücret alınır." şeklinde düzenlenmiştir. Kanun'da belirlenen hükümler dışında uygulama yapılması mümkün görülmemektedir. Şebeke dışı olarak tanımlanan sulama sahası dışındaki alanlara su verilmesi, su kaynağının yeterliliğine bağlıdır. Sulama Birlikleri; tesisin görev alanı dışına, su kaynağı görev alanının sulama suyu ihtiyacını karşılıyor ve artıyorsa, sulama sistemi ilave alanlara verilecek su miktarını taşıyabilecek kapasitede ise, görev alanı dışında sulanmak istenen sahada meyve bahçesi vb. sabit tesis kurulmaması, tek yıllık bitki ekimi yapılması, sahanın ve kullanılan su miktarının kontrolünün sağlanması şartlarına bağlı olarak DSİ'nin uygun görüşü alınmak kaydıyla bir yıl süreli su kullanım sözleşmeleri ile su verebilmektedir. Yapılan sözleşme yıllık olup, kalıcı bir hak oluşturmamaktadır. Sulama proje sahası içerisindeki su kullanıcıların öncelikli su kullanım hakkı bulunmakta, şebeke dışı alanda arazisi bulunan çiftçilerin kalıcı su hakları bulunmamaktadır. Dolayısıyla, su miktarının proje sahası içi ihtiyaçlarını karşılayacak durumda olmaması halinde, şebeke dışına su verilememektedir.

Sulama mevsimi boyunca herhangi bir sebeple yeterli sulama suyu verilemediğinde, bu alanlara sulama birliğinin kararı ve DSİ Bölge Müdürlüğünün onayıyla, verilen su miktarı ve birim alandan alınan bitki verimi de dikkate alınarak tespit edilecek faydalanma oranı ile tarifedeki su kullanım hizmet bedeli çarpılarak bulunan miktar, su kullanım hizmet bedeli olarak uygulanabilmektedir.

Sulama ücreti TL/da olarak alınan sulamalarda, su kullanım hizmet bedeli sulama sayısına göre belirlenmektedir. Çiftçiler tarafından TL/da üzerinden 1 defa sulama yapılmış olsa bile faydalanma oranı göz önünde bulundurularak tarife üzerinden su kullanım hizmet bedeli ödenmesi gerekmektedir.

Yerüstü sulama suyunun su kullanıcılarına ulaştırılamamasından dolayı, ihtiyacın yeraltı suyundan karşılanması maksadıyla, yeraltı suyu kullanma belgesinin sulama tesisinin su kullanıcı teşkilatlar adına olması şartıyla, takviye YAS kuyusu açılmasına müsaade edilmekte olup, bunun dışında sulama şebekesi içerisinde bireysel YAS kuyusu açılmasına kesinlikle izin verilmemektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sulama alanı içerisinde kendi yeraltı suyu kuyularından sulama yapan çiftçilerin sulama faaliyetleri için sulama sistemine ait servis yollarını kullanabildiği ve sisteme ait drenaj sisteminden faydalanabildiği, servis yolları ve drenaj kanallarının bakım ve onarımının da tesisi işletenlerce yapıldığı hususuna dayanarak, sulama alanı içerisinde, çiftçilerin kendi belgeli yeraltı suyu kuyularıyla tamamen kendi imkânlarıyla suladıkları sahalara tüm gruplarda 15,00 TL/da bedel uygulanmaktadır.

Sulama suyu ücretlerinin ödeme tarihleri mükelleflere bildirilmektedir. Son ödeme tarihini geciktirmesi halinde yasal faiz uygulanmaktadır. Peşin ödemesi halinde peşin ödeme indirimi uygulanmaktadır. Peşin ödemek istemeyen çiftçilerde ödeme takvimine göre sulama ücreti uygulanmaktadır.

Beyanname verme süresi, Bakanlığımızca 30.04.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.